

KLINIKA MEDYCYNY RATUNKOWEJ UNIwersytetu Medycznego w Białymstoku

ul. Szpitalna 37, 15-295 Białystok
Tel. 85-686-50-20 - Kierownik,
tel/fax 85-686-50-18 – Sekretariat
e-mail: medrat@umb.edu.pl
<http://www.medycyna-ratunkowa.com/>

Białystok, 2021-01-04

Ocena rozprawy doktorskiej mgr Anny Tyrańskiej-Fobke pt.: „ Finansowanie szpitalnych oddziałów ratunkowych w Polsce na tle rozwiązań światowych ”

Szpitalne oddziały ratunkowe (SOR) są jednostkami systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne (PRM) powołanymi do niesienia pomocy osobom w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego. Aby umożliwić SOR właściwe realizowanie zadań, do których zostały powołane, istotne jest ich prawidłowe i adekwatne finansowanie oraz wspieranie przez instytucje państwowe. Tymczasem problemy kadrowe oraz utrudniony dostęp do świadczeń opieki zdrowotnej na niższych szczeblach, tj. w podstawowej opiece zdrowotnej i ambulatoryjnej opiece specjalistycznej, powodują dodatkowo, że SOR jest miejscem, do którego zgłaszają się także pacjenci niewymagający natychmiastowej pomocy medycznej w związku ze stanami nagłego zagrożenia zdrowotnego. Dlatego też podjęcie badań mających na celu poszukiwanie rozwiązań zmierzających do polepszenia funkcjonowania i finansowania SOR w oparciu o doświadczenia innych państw, aby odpowiadały one faktycznym potrzebom tych oddziałów, uważam za niezwykle cenną inicjatywę badawczą, mogącą mieć istotne walory naukowo-poznawcze oraz jeszcze większą wartość praktyczną.

Przedstawiona do oceny praca zawarta jest na 168 stronach edycji komputerowej, podzielonej na 9 rozdziałów, z właściwie zachowanymi proporcjami pomiędzy nimi.

Na wstępie Doktorantka zapoznaje czytelnika z aktualnie obowiązującymi uregulowaniami formalno-prawnymi dotyczącymi sposobu funkcjonowania, wymogów kadrowych i organizacyjnych oraz strukturalnych dotyczących SOR-ów w Polsce, omawiając je zgodnie z chronologią ich powstawania i wchodzenia w życie. W dalszej części opisuje regulacje prawne odnoszące się do finansowania SOR, sposób finansowania tych oddziałów oraz dokonuje analizy aktualnych regulacji. Sporo uwagi poświęca także na omówienie Systemu Wspomagania Dowodzenia PRM (SWD PRM). Na podstawie dostępnego piśmiennictwa omawia regulacje prawne oraz zagadnienia organizacyjne systemów ratownictwa w Czechach, na Litwie i Łotwie oraz w Słowacji i Niemczech. Na koniec przedstawia narastające w wielu krajach świata zjawisko *overcrowdingu*, czyli wzrostu

Dziekanat Wydziału Nauk o Zdrowiu

Wpł. dnia 13.01.2021

Nr-DNZ/ 02.2021

KLINIKA MEDYCYNY RATUNKOWEJ UNIwersYTETU MEDYCZNEGO W BIAŁYMSTOKU

ul. Szpitalna 37, 15-295 Białystok
Tel. 85-686-50-20 - Kierownik,
tel/fax 85-686-50-18 – Sekretariat
e-mail: medrat@umb.edu.pl
<http://www.medycyna-ratunkowa.com/>

zapotrzebowania na świadczenia zdrowotne udzielane w SOR osobom niebędącym w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego.

Autorka wykazała się znajomością piśmiennictwa krajowego i światowego, umiejętnie wydobywając te momenty, które były niezbędne do uzasadnienia podstaw teoretycznych Jej pracy i wyboru metod badawczych.

Powyższe dane stały się dla Doktorantki przesłanką do podjęcia badań mających na celu wypracowanie optymalnego sposobu finansowania szpitalnych oddziałów ratunkowych w Polsce, który byłby oparty z jednej strony na rzetelnych i sprawdzonych danych, a z drugiej na doświadczeniach systemów ochrony zdrowia innych krajów. Na podstawie precyzyjnie postawionego celu pracy, Autorka sformułowała główną hipotezę badawczą, która założyła, że na podstawie oceny przebiegu zmian oraz ocenie aktualnych regulacji w sposobie finansowania SOR w Polsce, możliwe będzie wypracowanie propozycji takiej modyfikacji, która uczyni z SOR-ów oddziały niegenerujące strat finansowych, a kolejne szpitale będą dążyły do tworzenia SOR-ów w swoich lokalizacjach. Głównej hipotezie badawczej towarzyszą trzy hipotezy szczegółowe, wskazujące na istniejące w innych krajach rozwiązania, które mogłyby pomóc w osiągnięciu zamierzonego celu.

Z rozdziału Materiał i metody wynika, że materiał badawczy stanowiły dane pozyskane z Klinicznego Oddziału Ratunkowego (KOR) Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego (UCK) w Gdańsku z baz danych będących w dyspozycji UCK oraz dane dotyczące finansowania szpitalnych oddziałów ratunkowych w krajach, z którymi następuje transgraniczna współpraca w opiece nad pacjentami. Do analiz wykorzystano dane pozyskane z Niemiec, Czech i Łotwy. W prowadzonych badaniach wykorzystano modelowanie matematyczne, *benchmarking*, modele na podstawie systemu niemieckiego (model A), czeskiego (model B) i łotewskiego (model C) oraz model dodatkowy będący kompilacją modeli A, B i C.

W rozdziale Wyniki w syntetyczny sposób przedstawiono sposoby obliczenia i pozyskania wartości składowych do obliczenia i weryfikacji przedstawionych powyżej modeli. Na podstawie zgromadzonych materiałów zostały przygotowane wartości liczbowe

KLINIKA MEDYCYNY RATUNKOWEJ UNIwersytetu Medycznego w Białymstoku

ul. Szpitalna 37, 15-295 Białystok

Tel. 85-686-50-20 - Kierownik,

tel/fax 85-686-50-18 – Sekretariat

e-mail: medrat@umb.edu.pl

<http://www.medycyna-ratunkowa.com/>

do przeprowadzenia obliczeń i weryfikacji zaproponowanych modeli finansowych dla SOR. Dotyczy to obciążenia KOR w latach 2016-2019 oraz oszacowania wartości kosztów poszczególnych procedur medycznych i kategorii stanu zdrowia pacjenta w SOR dla poszczególnych lat. Dane te przedstawiono w formie licznych tabeli (N=11) i rycin (N=5). W oparciu o przedstawione dane i wyliczenia przeprowadzono obliczenia dla modeli zaproponowanych w rozdziale „Materiał i metody”. W przypadku weryfikacji modelu A (niemieckiego) odpłatność dotyczyła każdego pacjenta, modelu C (łotewskiego) tylko chorych wymagających obserwacji, w przypadku modelu czeskiego (model B) zachodziła konieczność rozdzielania pacjentów przywiezionych przez zespoły ratownictwa medycznego od tych, którzy na SOR zgłosili się samodzielnie (kwestia współpłacenia). Porównanie wszystkich modeli finansowania wykazało, że wszystkie zaproponowane prezentują wyższe wartości niż wartość umów z Narodowym Funduszem Zdrowia w Polsce (lata 2017-2019). Dotyczy to zwłaszcza modelu A – niemieckiego (różnice sięgające 600%).

W rozdziale Dyskusja Autorka w sposób obszerny (16 stron), dojrzały, świadczący o pełnej znajomości przedstawianych zagadnień omawia wyniki swych badań, porównując je i dyskutując z wynikami uzyskanymi przez innych. Doktorantka nie ogranicza się jedynie do opisu zachowania się poszczególnych wskaźników, ale trafnie interpretuje uzyskane wyniki, wykorzystując dane z piśmiennictwa.

Wyniki swych badań Autorka podsumowuje aż w 11 wnioskach, które wynikają z wykonanych analiz i są odpowiedzią na zadania postawione w celu pracy. Postawione hipotezy szczegółowe nie zostały zweryfikowane pozytywnie. Model czeski, zakładający współpłacenie ze strony pacjentów zgłaszających się na SOR z lżejszymi dolegliwościami nie poprawia wyników finansowych tych oddziałów (a może jednak zmniejsza liczbę osób niebędących w stanie zagrożenia życia – przypis Recenzenta). Również model niemiecki w chwili obecnej nie jest możliwy do implementacji w Polsce. W tym przypadku Doktorantka sugeruje pogłębienie badań na przyczyną tego zjawiska. Tylko model C (łotewski) uzyskał pozytywną weryfikację. Ma on jednakże poważne ograniczenia związane z nieporównywalnie niższą liczbą chorych zaopatrywanych w SOR tego kraju. Model D będący kompilacją modeli

KLINIKA MEDYCYNY RATUNKOWEJ UNIwersytetu Medycznego w Białymstoku

ul. Szpitalna 37, 15-295 Białystok
Tel. 85-686-50-20 - Kierownik,
tel/fax 85-686-50-18 – Sekretariat
e-mail: medrat@umb.edu.pl
<http://www.medycyna-ratunkowa.com/>

A, B i C, wydaje się być najbardziej realny i możliwy do zastosowania w Polsce, jednakże jak wykazały badania poprawiłby finansowanie SOR-ów w naszym kraju jedynie o 3%.

Pracę uzupełniają Streszczenie w języku polskim i angielskim, które zwięźle przedstawia przebieg badań i uzyskane wyniki oraz Piśmiennictwo zawierające 172 pozycje. Dobór piśmiennictwa jest trafny, obszerny i ujmuje pozycje rodzime, jak i obce. Autorka wykazała się jego znajomością i umiejętnie wykorzystała w swojej pracy.

Na zakończenie dysertacji Doktorantka zamieszcza Spis tabel (N=18) i rycin (N=5) oraz Wykaz stosowanych skrótów i Załączniki – wykaz procedur medycznych wg ICD-9/świadczeń wykonywanych w szpitalnym oddziale ratunkowym z podziałem na 6 kategorii stanu zdrowia pacjenta w SOR. Podkreślenia wymaga strona graficzna pracy i jej układ ułatwiający śledzenie toku myśli przez ich ilustrację tabelami i rycinami zamieszczonymi w tekście. Język jest prosty i jasny, chociaż Autor nie ustrzegł się kilku błędów literowych, interpunkcyjnych i redakcyjnych. Nie umniejszają one jednak wartości pracy i są łatwe do usunięcia podczas przygotowywania dysertacji do druku.

Podsumowując uważam, że Doktorantka wykazała bardzo dobre przygotowanie, znajomość piśmiennictwa dotyczącego omawianego zagadnienia, umiejętność samodzielnego myślenia i rozwiązywania zagadnień oraz krytyczny, rzeczowy stosunek do omawianego tematu. Model badania jest jasny i logiczny, a wytknięte cele zostały konsekwentnie zrealizowane i zapisane we wnioskach zaś szczegółowe hipotezy badawcze przeszły szczegółową weryfikację. Największym osiągnięciem pracy jest jej wartość praktyczna wskazująca na potrzebę ponownej analizy systemu finansowania szpitalnych oddziałów ratunkowych w Polsce gdyż mimo widocznych zmian na lepsze w dalszym ciągu wymaga on poprawy.

Uważam, że praca mgr Anny Tyrańskiej-Fobke pt.: „ Finansowanie szpitalnych oddziałów ratunkowych w Polsce na tle rozwiązań światowych ” jest oryginalnym i samodzielnym dorobkiem, prezentuje wartość naukową i praktyczną oraz odpowiada warunkom określonym w art. 13 Ustawy z dnia 14.03.2003r. o stopniach naukowych i tytule naukowym (Dz.U. nr 65, poz. 595, z późniejszymi zmianami), przeto stawiam Wysokiej

**KLINIKA MEDYCYNY RATUNKOWEJ
UNIwersytetu Medycznego w Białymstoku**

ul. Szpitalna 37, 15-295 Białystok

Tel. 85-686-50-20 - Kierownik,

tel/fax 85-686-50-18 – Sekretariat

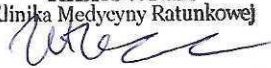
e-mail: medrat@umb.edu.pl

<http://www.medycyna-ratunkowa.com/>

Radzie Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Gdańsku wniosek o dopuszczenie Doktorantki do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

KIEROWNIK
Klinika Medycyny Ratunkowej

prof. dr hab. Jerzy Robert Ładny